گزارش یک

بازی‌های رایانه‌ای جایگزین شیطنت و بازی‌های بچگانه شده است

هیپنوتیزم رایانه‌ای برای گوش به فرمانی کودک

علی گنجی

کیفش را روی زمین می‌کشد. عکس عروسک «بن تن» روی کیفش خاکی می‌شود و بعد هم با دلخوری خودش را روی صندلی راحتی در دفتر مدیر مهدکودک پرت می‌کند. صدای متن بازی ندای وظیفه (call of duty) به گوش می‌رسد. زنگ موبایلش است. گوشی آیفون ۵ را از جیبش در می‌آورد و همان‌طور که پاهایش را روی صندلی تکان می‌دهد با کره جغرافیایی روی میز بازی می‌کند و با لحنی دلخور و اخمو حرف می‌زند: «من خوابم میاد خب. اه. بگو خود مهرداد بیاد دنبالم دیگه. نمی‌خوام. بگو زود بیاد دنبالم.» خانمی حدودا ۴۰ساله وارد دفتر می‌شود. نگاهی به افرا کوچولوی پنج ساله می‌کند و سرش را تکان می‌دهد «چی‌شده افرا؟ اخمات تو همه؟» افرا بدون نگاه‌کردن به خانم که مربی مهد است و در حالی که با موبایلش بازی می‌کند، می‌گوید: «ندا زنگ زد گفت نمیاد دنبالم و کار داره. قراره مهرداد نیم ساعت دیگه بیاد.» ندا مادرش است. مهرداد هم پدرش. مربی سریع میزش را جمع می‌کند و می‌رود: «همین‌جا بازی کن تا پدرت بیاد، باشه؟» افرا در حالی که فرار از معبد (temple run) بازی می‌کند و همزمان با شخصیت بازی گردن و بدنش به اطراف خم می‌شود، سری تکان می‌دهد و به بازی‌اش ادامه می‌دهد. مربی دیگر مهد وارد اتاق می‌شود. دستی به سر او می‌کشد و می‌گوید: «باز مامانت دیر کرده؟ اشکال نداره. بیا تا وقتی میاد بازی کنیم.» افرا سرش را از بازی بلند می‌کند و به سمت مربی می‌رود. گل یا پوچ بازی می‌کند و صدای خنده‌اش اتاق را پر می‌کند. پدرش که می‌آید نمی‌خواهد برود. دست پدر را می‌کشد. مهرداد رگ خواب پسرش را بلد است: «بیا بریم خونه، عوضش سر راه برات جی‌تی‌ای جدیده که دوس داشتی می‌خرم بازی کنی.»

هفت سنگ، گل کوچیک، گرگم به هوا، فوتبال دستی و خاله‌بازی شاید تمام بازی‌هایی باشند که برای کودکان ۲۰ تا ۳۰سال پیش می‌توان نام برد. بازی‌هایی که اکثرشان در کوچه‌های محله و با بچه‌های همسایه بازی می‌شد و معنا پیدا می‌کرد. هیچ چیز نمی‌توانست کودکان پرتحرک و شیطان را به خانه بکشاند و آنها را ساکت و آرام کند. امیر که ۲۸ سال دارد در مورد بازی‌کردن در زمان کودکی‌اش می‌گوید: «بازی‌های متنوعی داشتیم. تابستون که می‌شد، هیچ بچه‌ای در خانه نمی‌ماند. همه از اول صبح تا شب تو کوچه بودیم. فوتبال بازی می‌کردیم، دوچرخه‌سواری، دزد و پلیس و... شب هم که می‌شد قایم باشک. همش در حال دویدن بودیم. بازی نشستنی کم بود. با کارت‌های فوتبالیست‌ها کارت بازی می‌کردیم و شرط‌بندی. هنوز هم مقدار زیادی از کارت‌هایم را دارم. اما یواش‌یواش نوع بازی‌ها و سرگرمی‌ها تغییر کرد.» امیر در مورد نقطه عطف شیوه بازی کودکان می‌گوید: «دلیل اصلی و تنها دلیلش کنسول‌های بازی‌های ویدیویی هستند. زمان ما کم بود. سگا و میکرو آتاری و کومودور و اینها. هرروز جدیدتر و جذاب‌تر می‌شدند. تو هر محله یکی، دوتا از بچه‌ها همچین چیزی داشتند. خود من چون تو خانواده متوسط بودم توان خرید اینجور چیزها نبود. بالا شهری‌ها که اکثرشون آخرین مدلش رو داشتند، خیلی کمتر مثل ما تو کوچه و پارک بازی می‌کردند. خود من هم خیلی دوست داشتم. چون جدید بود واقعا هیجان داشت. اما خب بازی‌کردن ما بیشتر با بقیه بچه‌ها بود و تحرک داشت. الان قسمت اصلی بازی و سرگرمی بچه‌ها بازی‌های کامپیوتریه.»

آی‌پد، پلی‌استیشن ۳، پلی‌استیشن پرتابل (PSP)، ایکس‌باکس، کامپیوتر و لپ‌تاپ، گوشی آیفون، چندین دستگاه بازی کوچک نینتندو و... اینها قسمتی از وسایل بازی پیمان هفت‌ساله است. پدرش کارمند دولتی است و مادرش هم معلم. اما وسایل بازی‌اش چیزی از ثروتمندان کم ندارد. روی یک صندلی پشت میز تلویزیون و کامپیوترش نشسته است و جی‌تی‌ای بازی می‌کند. هنگام لودشدن بازی اخطاری روی صفحه تلویزیون نمایان می‌شود: «این بازی به‌دلیل صحنه‌های خشونت‌بار و جنسی برای افراد زیر ۱۸ سال مناسب نیست.» پیمان تندتند دکمه‌های دسته بازی را فشار می‌دهد تا بازی زودتر شروع شود: «این همون بازی جدیدس که خیلی معروفه. خیلی باحاله، مثلا من الان یه ماشین می‌گیرم از تو خیابون (شخصیت بازی با شات‌گان یک زن را در ماشینش می‌کشد و بعد از پرت‌کردن جسدش به بیرون سوار ماشینش می‌شود) بعد هرجا بخوام میرم. شهربازی داره، رستوران داره، مهمونی هم داره. خیلی باحاله مهمونیاش من میرم تو مهمونی همه‌رو می‌کشم. نگاه کن (شخصیت بازی وارد یک کلوپ رقص می‌شود. با رگبار تمام دخترها و پسرهای کلوپ را می‌کشد و از جیبشان پول بیرون می‌ریزد.) حالا اینجاش باحاله که باید از دست پلیسا دربری و... .» هرچقد بازی بیشتر جلو می‌رود، انگشت‌های کوچک پیمان با حرص و فشار بیشتری روی دکمه‌های دسته بازی خالی می‌شود. آنقدر غرق بازی است که ساعت چهار می‌شود و او هنوز نهارش را نخورده. مادرش که می‌آید با عجله غذایش را در مایکروویو داغ می‌کند و با خاموش‌کردن تلویزیون او را از پای بازی بلند می‌کند. بعد از غذاخوردن هم پیمان به ادامه بازی‌اش می‌رسد و همان‌طور که روی تخت دراز کشیده، خوابش می‌برد. مادرش می‌گوید: «وقتی در پنج‌سالگی عینکی شد خیلی ترسیدم. خانواده من و شوهرم عینکی نیستند که از ما به ارث برده باشد. به‌خاطر تلویزیون و بازی‌های کامپیوتری است. چه‌کار کنم؟ بچه است و باید بازی کند. تنهایی در خانه چه‌کار کند؟ زمان ما می‌رفتیم خانه همسایه و بازی می‌کردیم. الان تعداد بچه‌ها کم شده و ممکن است در ساختمانی ۱۰واحدی مثل ما فقط یک بچه باشد. دل و جرات اینکه او را در کوچه رها کنم، ندارم. مهد هم هزینه زیادی می‌برد و از اینجا دور است. وسایل بازی زیادی دارد اما بیشتر بازی کامپیوتری دوست دارد. بازی با پدرش یا بچه‌های دیگر را بر بازی کامپیوتری ترجیح می‌دهد. اگر پدرش وقت داشته باشد یا بچه دیگری باشد، خیلی خوب است. دوست دارم شیطنت کند، با بچه‌های دیگر دعوا کند، کمی زمین بخورد و خلاصه از این حالت دربیاید. برای اینکه ساکت باشد و آرام بنشیند، تنها راه بازی کامپیوتری است.»

«بزرگ‌ترین اشتباه والدین این است که احساس می‌کنند بازی‌های کامپیوتری فرزندشان را آرام می‌کند و او را به مسیر درستی می‌برد. اما این رفتار درست مثل این است که به کسی که تیر خورده است، آرامبخش و مسکن قوی دهید. درد نمی‌کشد اما به‌زودی می‌میرد. باید جلو خونریزی و علت آن را گرفت، حتی اگر درد و رنج بیشتری داشته باشد.» دکتر مینا س. روانشناس کودک که در چند مهدکودک و مراکز بهزیستی فعالیت‌های نظارتی و مشاوره‌ای دارد، صحبت‌هایش پیرامون بازی کودکان را اینگونه شروع می‌کند و می‌گوید: «بازی مهم‌ترین قسمت زندگی کودکان است. می‌توان با بازی کودکی را درمان کرد. می‌توان با بازی استعداد کودک را شناخت و خلاقیتش را به‌کار انداخت. می‌توان مشکلات و اختلالاتش را فهمید. با بازی می‌توان کودک را درست و صحیح تربیت کرد. اما خیلی از والدین این موضوعات را نمی‌دانند. هر بازی که بچه دوست داشته باشد در اختیارش می‌گذارند. قسمتی در کنسول‌های بازی به اسم کنترل والدین (PARENTAL CONTROL) وجود دارد. در این قسمت سال تولد بچه وارد می‌شود و بازی‌هایی که در رده سنی او نیستند، باز نمی‌شوند. اما در کشور ما، بازی که مثبت۲۰ است در اختیار کودک شش‌ساله قرار دارد. این کودک علاوه بر مشکلات جسمی مثل تنبلی چشم و لاغری و چاقی، مشکلات روحی بسیاری خواهد داشت. خشن می‌شود، بی‌بندوبار می‌شود، غیرقابل کنترل می‌شود.» این دکتر روانشناس که ۲۰سال است در حوزه کودکان فعالیت دارد، ادامه می‌دهد: «بازی مثبت۲۰ برای بچه‌های ۲۰ساله هم مناسب نیست! چه برسد به بچه پنج‌ساله. والدین باید با وسایل بازی مثل ماشین و عروسک و تمام بازی‌های جدید و خلاقانه که امروزه به بازار آمده است، کودک را سرگرم کنند. والدینی که توان وقت‌صرف‌کردن برای کودک را ندارند بهتر است به‌دنیاآوردنش را به تاخیر بیندازند زیرا کودکی بیش‌فعال یا دچار اختلال روانی تحویل مدارس یا مهدهای کودک می‌دهند که روی بچه‌های دیگر هم تاثیر می‌گذارد. نقاشی‌کردن بعضی بچه را ببینید متوجه استعدادشان می‌شوید. رفتار بچه‌ها نسبت به هم‌تیمی‌هایشان در بازی‌های گروهی تمامی اختلالات و عقده‌هایشان را نشان می‌دهد. در یکی از مهدهای کودک قسمتی را برای بازی‌های کامپیوتری تعبیه کرده بودند. من با نیمی از بچه‌ها به حیاط می‌رفتم و دزد و پلیس بازی می‌کردیم؛ چه دختر چه پسر. روز بعد که بچه‌ها بازی را برای بقیه تعریف کرده بودند، چند نفر از گیمنت مهد به حیاط آمدند. در عرض یک هفته بچه‌ها خودشان چند بازی جدید یاد گرفتند و وقتی کنار هم هستند فکر بازی کامپیوتری ندارند و جنب‌وجوش می‌کنند. هیچ بچه‌ای نیست که بازی‌های دسته‌جمعی و کودکانه را بر بازی‌های کامپیوتری ترجیح دهد.»

۱۸ سال

یک بازی کامپیوتری به‌دلیل صحنه‌های خشونت‌بار و جنسی برای افراد زیر ۱۸ سال مناسب نیست اما بدون توجه به این مورد بچه‌های زیر ۱۰ سال آن را اجرا می‌کنند

۱۰ واحد

الان تعداد بچه‌ها کم شده و ممکن است در ساختمانی ۱۰ واحدی مثل ما فقط یک بچه باشد. دل و جرات اینکه او را در کوچه رها کنم، ندارم. مهد هم هزینه زیادی می‌برد و از اینجا دور است. وسایل بازی زیادی دارد اما بیشتر بازی کامپیوتری دوست دارد

بازی مهم‌ترین قسمت زندگی کودکان است. می‌توان با بازی کودکی را درمان کرد. می‌توان با بازی استعداد کودک را شناخت و خلاقیتش را به‌کار انداخت. می‌توان مشکلات و اختلالاتش را فهمید. با بازی می‌توان کودک را درست و صحیح تربیت کرد. اما خیلی از والدین این موضوعات را نمی‌دانند. هر بازی که بچه دوست داشته باشد در اختیارش می‌گذارند. قسمتی در کنسول‌های بازی به اسم کنترل والدین (PARENTAL CONTROL) وجود دارد. در این قسمت سال تولد بچه وارد می‌شود و بازی‌هایی که در رده سنی او نیستند، باز نمی‌شوند. اما در کشور ما، بازی که مثبت۲۰ است در اختیار کودک شش‌ساله قرار دارد.

۳۰ سال

هفت سنگ، گل کوچیک، گرگم به هوا، فوتبال دستی و خاله‌بازی شاید تمام بازی‌هایی باشند که برای کودکان ۲۰ تا ۳۰سال پیش می‌توان نام برد. بازی‌هایی که اکثرشان در کوچه‌های محله و با بچه‌های همسایه بازی می‌شد و معنا پیدا می‌کرد.

گزارشگر «شرق» در همه جای ایران باشید

سوژه‌ها و گزارش‌های خود را برای ما به ایمیل sharghline@sharghdaily.ir بفرستید یا به شماره ۳۰۰۰۴۶۹۹ پیامک بزنید یا با ۸۸۶۴۰۲۶۰ تماس بگیرید. «شرق» با کمک شما خواندنی‌تر می‌شود.

گزارش دو

از اول بهمن بنزین یارانه‌ای مربیان رانندگی کاهش یافت

نشستن بر صندلی شاگرد بدون انگیزه

علی حیدری

توی جایگاه پمپ بنزین ایستاده و ۱۵لیتر بیشتر بنزین ۴۰۰تومانی سهمیه‌بندی شده ندارد. به متصدی پمپ‌بنزین می‌گوید که ۱۵لیتر سهمیه‌ای و ۱۰لیتر هم آزاد می‌زنم. ۱۵لیتر را از یک پمپ و ۱۰لیتر دیگر را از یک پمپ دیگر در همان جایگاه می‌زند. جمعا ۱۳هزارتومان به متصدی پمپ می‌دهد و بیرون می‌آید. می‌گوید: «ما ۲۰۰لیتر سهمیه بنزین داشتیم که چند روز است دولت آن را ۶۰لیتر کرده. با این اوضاع دیگر اصلا صرف نمی‌کند که کار کنیم.» او یکی از حدود ۲۶هزار تعلیم‌دهنده رانندگی در آموزشگاه‌های رانندگی است که سهمیه بنزین‌شان ۲۰۰ یا ۳۰۰لیتر بنزین بود اما ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت کشور تصمیم گرفته سهیمه آنها را به ۶۰لیتر در ماه کاهش دهد.

حسین که مردی میانسال است و از حدود ۱۰سال پیش با آموزشگاه‌های تعلیم رانندگی زیادی در تهران همکاری کرده، می‌گوید: «هر روز شرایط برای کار ما سخت‌تر می‌شود. برای اینکه ما مدام هنرجویان رانندگی را این‌سو و آن‌سو می‌بریم، بنزین مصرف می‌کنیم و ۶۰لیتر در ماه هیچ کمکی به ما نمی‌کند.»

وقتی که اعلام شد سهمیه بنزین آموزشگاه‌های راهنمایی و رانندگی کاهش یافته است، نمایندگانی از تعلیم‌دهندگان آموزشگاه‌ها به نهادهای متولی هدفمندی سوخت رفتند و مذاکراتی نیز انجام دادند اما به نتیجه مطلوبی نرسیدند. حسین می‌گوید: «برخی از رانندگان می‌خواستند اعتراض کنند و جلسات هنرجویان را لغو کنند تا نتیجه مذاکرات مشخص شود اما این مساله منتفی شد. دولت می‌گوید شهریه هنرجویان را افزایش داده و مشکل هزینه بنزین با این کار حل می‌شود در صورتی که ارایه سهمیه بنزین خیلی برای ما موثرتر بود.»

هزینه آموزش رانندگی در تهران برای سه‌جلسه کلاس آیین‌نامه، دوجلسه آموزش فنی و ۱۰جلسه آموزش عملی، تا هفته گذشته حدود ۲۱۴هزارتومان می‌شد که حدود ۲۲هزارتومان از اواخر دی‌ماه به آن افزوده شده است. در حال حاضر، هر تعلیم‌دهنده رانندگی باید ۳۶درصد سهم آموزشگاه را بپردازد و بنابراین برای هر ساعت تعلیم رانندگی به او شش‌هزارو۸۰۰تومان پرداخت می‌شود. بنابراین برای هر جلسه دوساعته تعلیم رانندگی، یک مربی ۱۳هزارو۶۰۰تومان هزینه تدریس می‌گیرد. مربیان رانندگی می‌گویند برای هر ساعت تمرین رانندگی، حدود ۱/۵لیتر بنزین مصرف می‌شود. بنابراین برای هر جلسه تعلیم، با بنزین آزاد، هزارو۴۰۰تومان پول بنزین کسر می‌شود و البته در این هزینه‌ها استهلاک خودروهایی را که زیر دست هنرجویان قرار می‌گیرد و از استهلاک خودروهای معمولی نیز بیشتر است، باید اضافه کرد. بنابراین یک مربی رانندگی کمتر از ۱۰هزارتومان برای یک‌جلسه دوساعته هزینه می‌گیرد.

اما از آن‌سو، نمایندگان دولتی استدلال‌های خودشان را ارایه می‌کنند؛ آنها می‌گویند خودروهایی مثل تاکسی، آژانس و وانت‌بار و نیز اورژانس خودروهایی هستند که خدمات عمومی ارایه می‌دهند ولی در مورد آموزشگاه‌های رانندگی توجیه منطقی خدمت به عموم دیده نشد. حسین هاشمی، سرپرست معاونت صنایع و انرژی ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت کشور، در اوایل بهمن‌ماه اظهارنظر کرد چون آموزشگاه‌های رانندگی هزینه‌های خود را از مردم دریافت می‌کنند، نیازی به دریافت سهمیه‌ای از سوخت یارانه‌ای ندارند؛ ضمن آنکه «بر اساس برآوردها، برای هر ساعت خدماتی که خودروهای آموزشگاهی ارایه می‌دهند، ۱۵۰تومان هزینه سوخت برای آنها ایجاد می‌شود.» دولت در زمینه تامین بودجه یارانه سوخت دچار مشکل شده و تصمیم گرفته با کاهش بنزین یارانه‌ای مواردی مانند آموزشگاه‌های رانندگی، صرفه‌جویی در این زمینه انجام دهد. با احتساب کاهش میانگین ۱۹۰لیتری بنزین برای هر خودرو از میان ۲۶هزارخودرو تعلیم رانندگی، می‌توان گفت دولت می‌تواند ماهانه چهارمیلیون‌و۹۴۰هزار لیتر بنزین یارانه‌ای معادل یک‌میلیاردو۴۸۲میلیون‌تومان صرفه‌جویی انجام دهد. این در حالی است که میزان کل بودجه سازمان هدفمندی یارانه‌ها در لایحه پیشنهادی بودجه در سال ۹۳ به اندازه ۳۸هزارمیلیاردتومان است و میزان صرفه‌جویی از راه کاهش سهمیه بنزین آموزشگاه‌های راهنمایی و رانندگی در سال به اندازه ۰/۰۴درصد بودجه موردنیاز برای هدفمندی یارانه‌هاست.

یکی از مربیان رانندگی در غرب تهران می‌گوید: «وقتی در اول هر سال حقوق کارمندان و کارگران افزایش پیدا می‌کند، برای میزان دریافتی ما هیچ اتفاقی نمی‌افتد. به‌تازگی پس از چند سال، ۱۱درصد شهریه هنرجویان را زیاد کردند که احتمالا دوباره تا چند سال دیگر تغییری نکند.» اما دولت برای جبران هزینه‌های مربیان رانندگی می‌گوید آموزشگاه‌ها سهم خود را که از مربیان دریافت می‌کنند، کم کنند. سرپرست معاونت صنایع و انرژی ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت کشور گفته است مشکل بنزین را ۱۱درصد افزایش شهریه آموزشگاه‌ها حل کرده و حتی از مدیران آموزشگاه‌ها خواست تا با رانندگان خودروهای آموزشی خود تعامل بیشتری داشته باشند و کمیسیون ۳۶درصدی که از آنها دریافت می‌کنند را تقلیل دهند تا هزینه رانندگان کاهش پیدا کند. اما مساله اینجاست که آموزشگاه‌ها نیز باید دخل‌وخرج خود را دربیاورند و قسمت اعظم هزینه‌های خود را از طریق سهم شهریه هنرجویان رانندگی تامین می‌کنند. دولت ماجرا را از این هم فراتر برده و حتی گفته است حدود ۳۰درصد از خودروهایی که به نام تعلیم رانندگی سهمیه بنزین می‌گرفته‌اند، خودروهایی مثل زانتیا و پرادو بوده‌اند که اصلا کاربری آموزشی ندارند. سیدمجتبی شفیعی، رییس ستاد حمل‌ونقل و سوخت کشور به خبرگزاری دولتی شبکه ایران گفته است: «در بررسی وضعیت سهمیه‌بندی ناوگان آموزشگاه‌های رانندگی مشخص شد حدود شش‌هزار دستگاه به هیچ‌وجه مشخصات خودروهای آموزشگاهی را نداشتند و باید مشخص شود تشکل مربوط به این صنف، چطور برای خودروهای لوکس سهمیه ۳۰۰لیتری بنزین یارانه‌ای می‌گرفته‌اند و این مساله باید به یک ساماندهی مشخص برسد.» اما از آن‌سو، مربیانی که واقعا از بنزین یارانه‌ای برای تعلیم رانندگی استفاده و ماهانه بین ۳۰۰تا۴۰۰لیتر بنزین صرف این کار می‌کرده‌اند، می‌گویند دولت به جای کاهش سهمیه بنزین همه مربیان باید سازوکاری را بیندیشد که سوخت به کسانی داده شود که واقعا در این حرفه مشغول به‌کار هستند. شاید با این کار، کسانی مثل حسین که روزی هشت‌تا۱۰ساعت صرف تعلیم رانندگی می‌کنند، بتوانند تصور کنند که هنوز این شغل برای آنها به‌صرفه است.

جدول ۱۹۰۸

افقی:

۱- مجاز از سخت ترساندن- بخشندگی و سخاوت ۲- یاری رساننده- سازنده گوساله زرین که در غیاب موسی(ع) مردم را به پرستش آن فرا خواند- فِر ۳- به دنیا آوردن- انبار کشتی- نخ تابیده- نام سابق جزیره کیش ۴- دومین شهر بزرگ بریتانیا و از نواحی فوتبال خیز اروپا- «عدد چهار» در زبان یونانی- غزال ۵- پایتخت ارمنستان- یار عذرا- فتنه جو ۶- دریا- اندوهگین و رنجیده خاطر- از موسیقی‌های غربی ۷- خویشاوندی- نوعی اتومبیل‌سواری همگانی- ساز زهی شبیه ویولون و اندکی بزرگ‌تر از آن ۸- گونه‌ای مسلسل پایه‌دار- قصد و نیت خوب ۹- سرایت- ظلم- همخون ۱۰- از وسایل آرایشی- طلب آمرزش و مغفرت برای مرده- حرف فقدان ۱۱- آب منجمد- پیک کاغذی- برافروختگی ۱۲- ساز کلیسا- حرکات بدنی قبل ورزش- موسسه آموزش عالی برای تدریس رشته‌های هنری یا فنی ۱۳- گلوله خمیر- خوشی و لذت- چله‌کمان- مایه پیشرفت! ۱۴- واحد طول انگلیسی- از حواس پنجگانه- در دست داور بجویید ۱۵- تنه درخت- مجاز از در کمین کسی، چیزی یا معامله‌ای بودن.

عمودی:

۱- چاه مقدس آبی واقع در مسجدالحرام در شهر مکه- ماده رنگی موجود در یاخته‌های تشکیل‌دهنده گل‌ها و میوه‌ها، برگ‌ها و ساقه‌های گیاهان ۲- البته و به‌درستی- سازمان جاسوسی آمریکا- مشت نمونه آن است ۳- رفوزه- همبرگر همراه با ورقه‌ای پنیر برشته‌شده بر روی آن- پاسگان ۴- عاشق شیرین بود ولی شیرین دل در گرو فرهاد داشت- پسر گیو و از پهلوانان شاهنامه- دشمن سرسخت ۵- آیین باستانی کشور آفتاب تابان- تیره- پول خرد هندی ۶- تلخ تازی- ردیاب- سوغات گجرات- برنامه زنده تلویزیونی ۷- زرتشتی- آلوی کوهی- عمل متقابل ۸- عموم مردم یک سرزمین- دعا خوانی و ستایش خدا- روسای قبایل عرب ۹- پارچه کت و شلوار- نرم‌افزار رسم نمودار- بندری در عراق ۱۰- زمینه- یاقوت سرخ- باردار- حرف توفیر ۱۱- جد رستم- مرجان- پارچه پنبه‌ای تور مانند برای زخم‌بندی ۱۲- خط‌کش مهندسی- همنشین- سود ۱۳- از زوجات ابراهیم نبی- شهری در جنوب‌شرقی ایالت «میشیگان» آمریکا دارای صنعت خودروسازی- صحنه نمایش ۱۴- خواستن چیزی به صورت مودبانه- نرم و لطیف- خداحافظ ۱۵- علم اطلاع‌رسانی- خوش‌اندام.

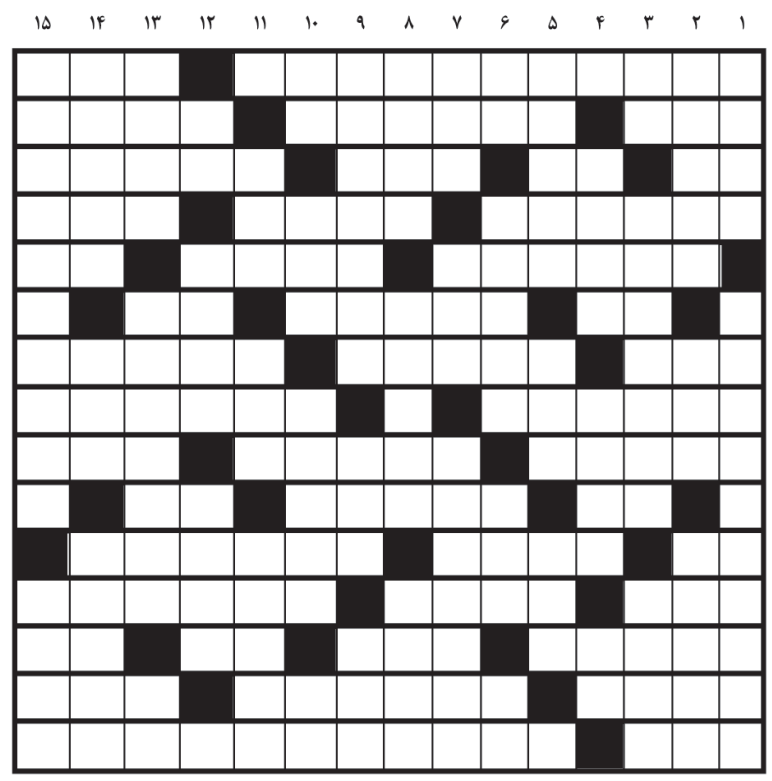

حل سودوکو سخت

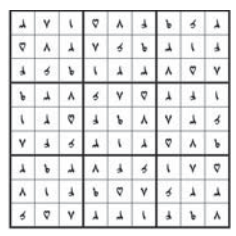

حل سودوکو ۹۱۰

۴	۷	۹	۵	۶	۳	۱	۸	۲
۲	۸	۱	۴	۷	۹	۶	۵	۳
۶	۵	۳	۸	۲	۱	۴	۹	۷
۵	۹	۴	۳	۸	۲	۷	۱	۶
۷	۶	۲	۱	۴	۵	۸	۳	۹
۱	۳	۸	۷	۹	۶	۵	۲	۴
۳	۴	۷	۹	۵	۸	۲	۶	۱
۸	۱	۶	۲	۳	۴	۹	۷	۵
۹	۲	۵	۶	۱	۷	۳	۴	۸

جدول ۱۹۰۷

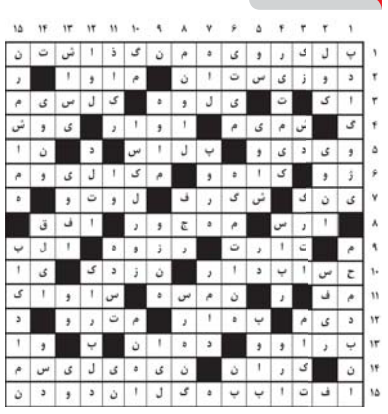

سودوکو سخت ۵۶۰

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

					۲	۸	۵	
۳		۶					۱	
		۱						
	۷							
				۹	۴	۵	۲	
۱			۵			۷		
	۵		۳				۶	۴
		۳	۹	۶				
								۳

سودوکو ۹۱۱

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶				۸			۵	
۲			۶				۴	
	۳			۴				
				۹	۸	۱		۷
۷	۵	۹						۸
				۳		۵		
		۶	۴	۱				
		۴		۷		۳	۹	
۸				۶				